TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM
2. DÖNEM - 2. YAZILI

Aşağıdaki metinleri okuyunuz.

I. Metin

Resimleri karıştırdı: Ne kadar çok resim çektirmişim ya Rabbi! Çoğu da iyi çıkmamış. Gülümsedi: O zamanlar ne kadar uzunmuş etekler! Çirkin bir uzunluk. Duruşlar da gülünç. Kim bilir hangi filmden? Arkamı dönüp yürüyormuş gibi yapmışım da birden başımı çevirmişim. Kime bakmışım acaba? Aynı elbiseyle bir resim daha. Yanımda biri var. Resim çok tozlanmıştı. Tozlu da olsa tanıyor insan kendini. Parmağını ıslattı diliyle; tozlar önce çamur oldu, sonra… İlk kocasının gülümseyen yüzünü gördü parmağının ucunda. Aman ya Rabbi! Bir zamanlar evliydim ben de… Sonra yine evliydim. İnsan bir günde varamıyor bir yere, ne yapalım? Nereye? Tanımlayamadığım, bir ad veremediğim duygular yüzünden ne kadar üzülmüştük. Eğildi, bir avuç resim aldı yerden: Bu resim çekilmeden önce nasıl hiç yoktan bir mesele çıkarmıştım, sonra da yürüyüp gitmiştim. Sonra ne olmuştu? Sonra… Buradasın ya… Bu evde. Demek sonra hiçbir şey olmadı onunla ilgili. Ne kötü ne de iyi bir şey, demek ki hiçbir şey.

Oğuz Atay, *Unutulan*

II. Metin

1933 kışında Rus muharrirlerinden Zarhi ile garp vilayetlerinde bir seyahat yapmıştık. Bursa'da bulunduğumuz sırada bir gün Uludağ'a çıkmak istedik. Şoför yolların bozukluğu sebebiyle ancak Kirazlı Yayla'ya kadar gidebileceğimizi söyledi. Hiç yoktansa ona da razı olduk. Yola çıktığımız zaman etrafta hafif bir sis vardı. Çongara'yı geçtikten sonra bu sis arttı. Âdeta kalın bir yağmur bulutu içine girdik ve etrafı değil gittiğimiz yolu göremez olduk… Bu esnada gözüme bir köy kahvesi ilişti. Etrafını kuşatan sarmaşıkların kurumuş kızıl yaprakları hâlâ dökülmemiş viran bir yapı … Hikâyeyi anlatan memur, galiba Erzincan köylerinden birinde, şiddetli bir yağmur sebebiyle bir köylünün kulübesine sığınmış. Adamcağız, etrafına bakmış; ikram edecek bir şey bulamayınca:

– Efendi, kusura kalma... Kahvem yok... Sana bari biraz oynayıvereyim, demiş ve türkü söyleyerek oynamaya başlamış...

Çocukken beni çok güldürmüş olan bu ikram hikâyesi bu saatte zihnimde köylünün sazıyla karışıyor, ok gibi yüreğime saplanıyordu.

Reşat Nuri Güntekin, *Anadolu Notları I-II*

1. Bu metinleri konu, anlatım biçimi, dil ve üslup bakımından karşılaştırınız.

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (2. DÖNEM - 2. YAZILI)

Aşağıdaki metinleri okuyunuz.

I. Metin

Uzun süre sustular. Bu engin arzu karşısında Ali Bey'in dili tutulmuş gibiydi, konuşamıyordu. Büyük kararın verildiği odaya bakıyor ve mütevazı bir uç beyi için çok önemli olan bu anın kıymetini göğsü iftiharla çarparak idrak ediyordu. Serin bir rüzgâr pencereden doluyor, taşıdığı türlü çiçek kokusunu öğleden arda kalmış tatlı bir ılıklıkla odaya doldu-ruyordu.

Bahaeddin Özkişi, *Köse Kadı*

II. Metin

Yazarın ilk hikâye kitabı, Halikarnas Balıkçısı adıyla 1939'da çıkar: *Ege Kıyılarından*. Onun ardından sırasıyla *Merhaba Akdeniz* (1947, 1962), *Ege'nin Dibi* (1952), *Yaşasın Deniz* (1954), *Gülen Ada* (1957) yayınlanır. Balıkçı, bütün bu öykülerde (romanlarında olduğu gibi), kara insanlarının yanı sıra onların umutlarını, fırtınalı denizlerde çoluk çocuklarının günlük nafakasını çıkarmaya çalışan babaların, oğulların, kocaların, kardeşlerin, sevgililerin ağları, sandalları, kürekleri, yelkenleri, tekneleri ile geri dönmelerini, rıhtımlarda, kapı aralıklarında, damlarda pencerelerde bekleyen kızlı erkekli, çoluklu çocuklu kıyı insanlarının yaşayışını verir.

Vedat Günyol, *Çalakalem*

2. Bu metinlerin anlatımını öznellik, nesnellik bakımından değerlendiriniz. Değerlendirmelerinizi gerekçesiyle birlikte yazınız.

Aşağıdaki metni okuyunuz.

Mektebe girdikleri zaman ders bitmişti. Talebeler evlerine dağılıyorlardı. Zehra'yı bahçe kapısının önünde buldular. Sabahları olduğu gibi akşamları azat vaktinde de kapının yakınında durur, çocukların kıyafetini muayene ederdi. Ki-minin saçını düzeltir, kiminin kuşağını bağlar, kiminin kirlenmiş yüzünü mürekkeplenmiş parmaklarını yıkamaya gön-derirdi. Hatta ayak üzerinde sökük elbise, kopuk düğme diktiği de olurdu. Maarif müdürüyle mebus, kapıdan girdikleri zaman onu bir dadı gibi yere çömelmiş, minimini bir ana sınıfı çocuğunun potinini bağlıyor buldular.

Reşat Nuri Güntekin, *Acımak*

3. Bu metinde Zehra'nın çocuklara karşı sergilediği davranışları göz önünde bulundurarak onun öğretmenliğe bakışını açıklayınız. Siz Zehra'nın yerinde olsanız çocuklara karşı nasıl bir yaklaşım sergilerdiniz? Açıklayınız.

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (2. DÖNEM - 2. YAZILI)

Aşağıdaki metni okuyunuz.

Olanca malını Sırrıcemal'in bu evden gitmesi uğruna sarf edecekti. Bunun üzerine Zehra elinden geldiği kadar çeşitli yollara başvurmaya başladı. Artık gece gündüz Sırrıcemal'in her hareketini kontrol altında tutmaktaydı. Gün geçtikçe Zehra, Sırrıcemal'de ilk etkilerin izlerini görmeye başladı. Kızcağızın hüznü artmakta, gittikçe düşünceli görünmekteydi. Olanca neşesi kaçmış ve âdeta göz alıcı rengi uçmuştu. Buna karşı Zehra son derece sevinçliydi. Zavallı Sırrıcemal âdeta hasta olmuştu. İnsanlardan kaçıyor, saatlerce bir noktaya gözlerini dikerek duruyor, pek az yemek yiyordu. Suphi'ye gelince karısının hırçınlığı zamanlarında onu kendi hâline bırakmayı hayırlı görerek ağzını açmıyordu. Zehra'nın Sırrıcemal'e karşı kötü muamelesi gerçekten yüreğini sızlatmaktaysa da karısının hissiyatını daha da şiddetlendirmemek için sesini bile çıkarmamakta ve kendisini âdeta hiçbir şey görmemeye, işitmemeye alıştırmaktaydı. Hayırlı bir tesadüf beklemekteydi. Bazı günler işinin başında bile şu vahim durumun düşüncesiyle kederlenmekteydi. Zavallı Sırrıcemal'e acıyordu. Biçarenin hiçbir kabahati olmadığı hâlde ezilip hakarete uğramasını uygun görmemekteydi. Fakat nasıl sahip çıkabilsin? Kızcağızın paha biçilmez güzelliğine eklenen ahlak güzelliği ve yüceliğine karşılık, yalnız kendi yüzünden uğradığı şu felakete karşı güçsüz, etkisiz, hükümsüz kalmaktan pek muzdaripti.

Nabızade Nazım, *Zehra*

4. Bu parçadaki kahramanlardan Zehra'nın kişilik özelliklerinden ikisini yazarak bu özelliklerin olay örgüsüne etkisini açıklayınız.

Aşağıdaki metni okuyunuz.

Bunalıyordu. Üzüntüden yüzünün çizgileri değişmişti. Boş arabayı pancar tarlasına zorla geçirebildi. Her yer diz boyu çamur olmuştu. Pancarı doldurup arabaya tırmandı. Asıl sorun şimdi başlayacaktı. "Bismillah" çekip atları kamçıladı. Hayvanlar ileri fırladılar. Olağanüstü bir güç harcıyorlardı. Damarları şişiyor, burunlarından soluk fışkırtıyorlardı. Dolu arabayı on adım sürükleyebildiler. Arif inip tekere baktı. Diz boyu çamurlara batmıştı. Atların karınları şişip şişip iniyordu. Biraz soluk aldırıp tekrar "dah" dedi. Bir eliyle kantarma kayışlarını sallıyor, öbür eliyle arabadan asılıyordu. Bir yandan da boyuna atlara bağırıyordu. Elli altmış adım daha gidebildiler. Arif durup çevresine bakındı, kendisinden başka araba koşan olmamıştı. Hayvanlara tekrar "Dah" dedi. Zavallılar dolu arabaya olan güçleriyle asılıyorlar, kafalarını sallaya sallaya yürütüyorlar, burunlarından soluk fışkırtıyorlardı. İki yüz metre gitmeden kan ter içinde kalmışlardı. Sağrıları, karınlarının altı köpüklenmişti. Durup biraz daha nefes aldılar. Arif'in paçaları, ayakkabıları hep çamura batmıştı. Bastığı yere bakmıyordu bile. Arabanın açtığı izlere batıp çıkıyor, atların ayaklarından üstüne başına sulu çamurlar sıçrıyordu.

Talip Apaydın, *Sarı Traktör*

5. Bu parçayı dil ve anlatım özelliklerine göre değerlendirirken hangi ölçütleri kullanırsınız? Yazınız.

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (2. DÖNEM - 2. YAZILI)

HAZIR-HIZLI YEMEK

(FAST FOOD)

Hazır-hızlı yemek (fast food); hızlı hazırlanıp servis edilen genellikle yüksek kalori, yağ, şeker ve tuz içeren yiyeceklerdir. Bu tür gıdalar pratik olması nedeniyle sıkça tercih edilse de aşırı tüketimi sağlık üzerinde olumsuz etkilere yol açabilir. Hazır-hızlı yemek (fast food) ürünleri genellikle yüksek kalori, doymuş ve trans yağ içerir; bu da kilo alımına ve kalp hastalıklarına yol açabilir. Ayrıca aşırı şeker ve tuz içermesi nedeniyle diyabet ve yüksek tansiyon riskini artırır. İşlenmiş ve düşük lifli gıdalar sindirim sorunlarına neden olabilir, bağışıklık sistemini zayıflatabilir. Bu nedenle ev yapımı yemekler, taze sebze-meyve, tam tahıllı gıdalar ve sağlıklı yağlar içeren yiyecekler tercih edilmelidir. Hazır-hızlı yemek (fast food) tüketimini azaltmak için evde sağlıklı atıştırmalıklar hazırlamak, su içmeyi artırmak önemlidir.

6. Metinden hareketle infografik metinde verilen alt başlıklara yönergeye uygun birer bilgi cümlesi yazınız.

YÖNERGE

1. Bilgi cümleniz metindeki bilgilerden hareketle oluşturulmuş özgün bir cümle olmalıdır.
2. Bilgi cümleniz tek cümleden oluşmalıdır.
3. Bilgi cümleniz kısa, net ve anlaşılır olmalıdır.
4. Yazım ve noktalama kurallarına uygun olmalıdır.

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (2. DÖNEM - 2. YAZILI)

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI	BECERİLER
1	TDE2.2. “Anlamın Yapı Taşları” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	KB2.7. Karşılaştırma Becerisi
2	TDE2.2. “Dilin Zenginliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	KB2.7. Karşılaştırma Becerisi
3	TDE2.2. “Dilin Zenginliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	KB2.13. Yapılandırma Becerisi
4	TDE2.3. “Dilin Zenginliği” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme	KB2.4. Çözümleme Becerisi
5	TDE2.4. “Dilin Zenginliği” temasında ele alınan metinlere yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme	KB2.15. Yansıtma Becerisi
6	TDE4.1. Yapısını incelikle ördüğü bir yazılı anlatım sürecini yönetebilme TDE4.2. Yapısı incelikle örülmüş edebî metinlerden edindiği söz varlığını kullanarak yazısı için içerik oluşturabilme TDE4.3. Yapısını incelikle ördüğü yazısında kural uygulayabilme TDE4.4. Yapısını incelikle ördüğü yazısına yönelik değerlendirmeleri yansıtabilme	KB2.14. Yorumlama Becerisi KB2.20. Sentezleme Becerisi

PUANLAMA TABLOSU						
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**TOPLAM**
15	*20*	*15*	*15*	*15*	*20*	***100***

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (2. DÖNEM - 2. YAZILI)

ÇÖZÜMLER

1. **Doğru Cevap:**

Konu (5 puan)

1. metnin konusu için kahramanın geçmişle yüzleşmesini ve bireysel duygularını ifade eden cevaplar, 2. metnin konusu için seyahat sırasında yaşanan olayları ve yapılan gözlemleri belirten cevaplar doğru kabul edilecektir.

Anlatım Biçimi (5 puan)

1. metnin anlatım biçiminin öyküleme olduğunu belirten, 2. metnin anlatım biçimlerinin betimleme ve açıklama olduğunu ifade eden cevaplar doğru kabul edilecektir.

Dil ve Üslup (5 puan)

1. metnin öznel, sanatlı, duygulu bir üslupla yazıldığını belirten; 2. metnin nesnel, sade ve gözleme dayalı bir üslupla yazıldığını ifade eden cevaplar doğru kabul edilecektir.

Yanlış Cevap: Metinlerle ilgili belirsiz ve ilgisiz cevaplar yanlış kabul edilecektir.

2. **Doğru Cevap:** İlk metnin öznel bir bakış açısıyla yazıldığını belirten (5 puan), gerekçe olarak yazarın kişisel gözlemlerinin ve duygularının ön planda olduğunu ifade eden (5 puan) cevaplar ile ikinci metnin nesnel bir anlatımla yazıldığını belirten (5 puan), gerekçe olarak kişisel görüşlerden uzak ve kanıtlanabilir ifadelerin yer aldığı bir anlatımın tercih edildiğini açıklayan (5 puan) cevaplar doğru kabul edilecektir.

Yanlış Cevap: Metinlerin anlatımının öznel ve nesnel olarak doğru şekilde değerlendirilmediği ve gerekçenin yazılmadığı cevaplar yanlış kabul edilecektir.

3. **Doğru Cevap:** Zehra'nın öğretmenliğe bakışını açıklayan cevaplar (5 puan), kendini karakterin yerine koyarak öğretmenliğe bakışını yansıtan cevaplar (10 puan) doğru kabul edilecektir.

Örnek Doğru Cevap: Zehra'nın öğrencilerle ilgilenme şekli, onun öğretmenlik anlayışının sadece akademik bilgi aktarımıyla sınırlı olmadığını, aynı zamanda onların bakımını ve kişisel ihtiyaçlarını da önemsediğini gösteriyor. Metinde Zehra'nın onların saçını düzeltmesi, kuşak bağlaması, kirli elleri yıkamaya göndermesi ve hatta sökük dikmesi gibi ayrıntılar, onun öğrencilerine bir anne şefkatiyle yaklaştığını; fedakâr, sorumluluk sahibi, şefkatli bir öğretmen olduğunu gösterir. Ben Zehra'nın yerinde olsaydım çocuklara karşı aynı şefkati ve ilgiyi göstermeye çalışırdım. Onların sadece eğitim hayatlarına değil gelişimlerinin her alanına katkı sağlamak isterdim. Temizliklerine, giyimlerine, duygusal ihtiyaçlarına dikkat eder; kendilerini güvende ve değerli hissetmeleri için elimden geleni yapardım. Öğretmenliği sadece sınıfta ders anlatmak olarak değil çocukların hayatına dokunmak, onları hayata hazırlamak olarak görürdüm. Zehra'nın yaklaşımı bana göre ideal bir öğretmen tutumunu yansıtmaktadır.

Yanlış Cevap: Zehra'nın çocuklara karşı sergilediği davranışları göz önünde bulundurarak onun öğretmenliğe bakışını açıklamayan ve Zehra'nın yerine kendini koyarak yapılmayan açıklamalar, konuyla ilgisiz ve belirsiz cevaplar yanlış kabul edilecektir.

4. **Doğru Cevap:** Zehra'nın kişilik özelliklerinin belirlendiği, bu özelliklerin olay örgüsüne etkisinin ifade edildiği cevaplar doğru kabul edilecektir. Zehra'nın kıskançlık ve hırçınlık gibi olumsuz kişilik özelliklerine sahip olduğunu ifade eden cevaplar (5 puan), bu özelliklerin Sırrıcemal'in hasta olması, Suphi'nin çaresiz kalması gibi olay örgüsünü etkileyen yanlarına değinen cevaplar (10 puan) doğru kabul edilecektir.

   Yanlış Cevap: Zehra'nın kişilik özelliklerinin doğru yazılmadığı, olay örgüsünü etkileyen yanlarının açıklanmadığı cevaplar yanlış kabul edilecektir.

5. **Doğru Cevap:**

   • Anlatım biçimlerinin (öyküleme, betimleme vb. 5 puan),

   • Anlatım tekniklerinin (anlatma, iç çözümleme vb. 5 puan),

   • Anlatımın özelliklerinin (açıklık, duruluk vb. 5 puan) ölçüt olarak belirlendiği cevaplar doğru kabul edilecektir.

   Yanlış Cevap: Metnin dil ve anlatım özelliklerini değerlendirmede kullanılamayacak ölçütlerin yazıldığı cevaplar yanlış kabul edilecektir.

6. **Doğru Cevap:** Her alt başlık için yazılan, yönergenin tüm maddelerine uygun cevaplar doğru kabul edilecektir.

   Örnek Doğru Cevap:

   1. Yüksek Kalori ve Sağlıksız Yağlar

   Hazır-hızlı yiyecekler yüksek kalori ve zararlı yağlar içerdiğinden kilo alımına, kalp hastalıklarına yol açabilir. (4 puan)

   2. Fazla Şeker ve Tuz Tüketimi

   Hazır-hızlı yiyeceklerde aşırı miktarda bulunan şeker ve tuz diyabet, yüksek tansiyon riskini artırabilir. (4 puan)

   3. Sindirim ve Bağışıklık Sistemine Etkiler

   Lif oranı düşük ve işlenmiş gıdalar sindirim sorunlarına sebep olup bağışıklık sistemini zayıflatabilir. (4 puan)

   4. Daha Sağlıklı Alternatifler

   Evde yapılan yemekler, taze sebzeler, meyveler ve tam tahıllı gıdalar daha sağlıklı tercihlerdir. (4 puan)

   5. Hazır-Hızlı Yiyecek Tüketimini Azaltma Yöntemleri

   Evde sağlıklı atıştırmalıklar hazırlamak ve su tüketimini artırmak hazır-hızlı gıda tüketimini sınırlamaya yardımcı olabilir. (4 puan)

   Yanlış Cevap: Her alt başlık için yönergede yer alan maddelerden ikisine uymayan, metinden aynen alınan ve ilgisiz cevaplar yanlış kabul edilecektir.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

9. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı · 2025-2026 · 2. dönem 2. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net